

ת"פ 51248/10/12 - מדינת ישראל נגד ע

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 51248-10-12 מדינת ישראל נ' ע

בפני
בעניין: כבוד השופט מרדכי כדורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
ע ע

הנאשם

גזר דין

הרקע:

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי, לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 19/2/2011 היה הנאשם מורה של הקטין א.ח. יליד 0.0.97 (להלן: "המתלונן") בבית הספר "א ח"ב ח. המתלונן פנה לחברו לכיתה, אשר ישב מאחוריו, וביקש ממנו עט. כאשר סובב המתלונן את ראשו חזרה, הנאשם בעט בו בפניו באמצעות רגלו.

כתוצאה מהבעיטה נחבט ראשו של המתלונן בקיר, נגרמו לו חתכים מדממים בסנטרו ובלחיו השמאלית, פניו התנפחו והוא חש כאבים.

תמצית טיעוני הצדדים:

המאשימה ציינה בטיעוניה כי מדובר במתלונן כבן 14, חסר יכולת הגנה, שנמצא מול מורה בוגר ובעל סמכות. התנהגותו של המתלונן עובר לאירוע לא היתה חריגה, כך שהנאשם הינו האחראי הבלעדי למעשה.

המאשימה הפנתה לפסיקה, וטענה כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל.

בהתחשב בפרק הזמן שחלף מאז האירוע, בהודאתו של הנאשם בהזדמנות הראשונה ובכך שהוא נעדר עבר פלילי, ביקשה המאשימה להטיל עליו עונש מאסר הממוקם בתחתית מתחם הענישה לו טענה, וכן מאסר על תנאי וקנס.

לטענת המאשימה, לנוכח חומרת מעשיו של הנאשם והערכים החברתיים בהם פגע, אין מקום לבטל את הרשעתו, גם אם ייגרם לו נזק כתוצאה מכך.

לעומתה, ב"כ הנאשם ביקש לבטל את הרשעתו של הנאשם, העלולה, לדבריו, לפגוע באפשרות להעסקתו במשרד החינוך או בתפקיד הוראה אחר, לאחר שפוטרו ממערכת החינוך משיקולים פדגוגיים.

הסנגור הדגיש כי עוד בעת חקירתו במשטרה הנאשם הודה, התחרט והתנצל על מעשיו. עוד הפנה ב"כ הנאשם לכך שמדובר במקרה יחיד, שארע לפני כמעט ארבע שנים וחצי, כאשר הנאשם המשיך להיות מועסק במערכת החינוך עד מאי 2014, מבלי שחזר לבצע מעשים דומים.

לטענת ההגנה, הנאשם טעה, התחרט והפיק לקחים. לפיכך, די בהליך הפלילי שהתנהל נגדו כדי להרתיעו. מכל מקום, אם ההרשעה תיוותר על כנה, היא תהווה עונש קשה לנאשם, שהינו אב ל-4 ילדים ומפרנס יחיד. לכן ביקש הסנגור להימנע מלהטיל על הנאשם עונש נוסף, ואף לא צו של"צ.

תסקיר שירות המבחן:

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם נשוי ואב לארבעה ילדים, מורה בהכשרתו, אשר אינו עובד מאז שפוטרו ממשרד החינוך בחודש אוגוסט 2014.

עוד עולה כי הנאשם לקח אחריות פורמלית על המיוחס לו. הוא תיאר כי ביצע את העבירה לאחר שאיבד שליטה, על רקע לחץ ותסכול רב מהנהלת בית הספר, לאחר שהועמסה עליו עבודה רבה, נשללו ממנו סמכויות, בוטל תפקידו כמחנך ושונות תחומי הוראתו.

הנאשם הביע חרטה, וגילה הבנה לכך שהיה עליו להתנהג אחרת. לצד זאת, הנאשם ביטא עמדות ותפיסות הרואות לגיטימיות לשימוש באלימות כשיטת חינוך.

שירות המבחן מצא כי ישנה רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה בעתיד מצד הנאשם, בדרגת חומרה נמוכה.

לנוכח נוקשותו התפיסתית והמחשבתית של הנאשם ביחס לנושא האלימות, ובשל העדר תובנה מצדו בנוגע לבעייתיות דפוסי חשיבתו, המליץ שירות המבחן להותיר בעינה את הרשעתו, ונמנע מהמלצה טיפולית בעניינו.

לאור היות הנאשם מפרנס יחיד, עברו הנקי, הרושם כי ההליך הפלילי מהווה גורם מציב גבולות להתנהגות דומה בעתיד והחשש לגרסיה במצבו, המליץ שירות המבחן להימנע מלהטיל עליו עונש מאסר בעבודות שירות, אלא צו של"צ בהיקף נרחב ומאסר על תנאי כעונש מרתיע.

דין ומסקנות:

האם ניתן לבטל את הרשעת הנאשם:

כפי שנקבע לא אחת, הכלל הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה, רשאי בית המשפט להימנע מהרשעה (ר"ע 432/85 **רומנו נ' מדינת ישראל** 21/8/1985). בהלכה הפסוקה נקבע כי ניתן להימנע מהרשעתו של נאשם בכפוף להתקיימותם של שני תנאים מצטברים: א. על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ב. סוג העבירה מאפשר לוותר באותו מקרה מסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד נב(3) 337, 342). עוד נקבע כי יש להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי העלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, ואין די באפשרויות תיאורטיות, לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד (רע"פ 9118/12 **פריגין נ' מדינת ישראל** 1/1/2013).

כפי שיפורט להלן, העבירה שביצע הנאשם אינה מסוג העבירות בהן ניתן לוותר על הרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים.

בית המשפט העליון קבע זה מכבר כי אסורה נקיטה של כל אלימות פיזית כלפי תלמיד. אלימות כאמור פוגעת בכבודו של התלמיד, מחבלת במטרה לחנך לחברה סובלנית, נטולת אלימות פיזית ומילולית, ועלולה לפגוע בערכי היסוד של החברה - כבוד האדם ושלמות הגוף. ענישה גופנית על ידי דמות מחנכת המשמשת מודל לחיקוי עלולה להשיג תוצאה הפוכה מן המצופה, ולעניין זה אין חשיבות לגבי חומרתו של העונש הגופני שהופעל כלפי הילד (ע"פ 4405/94 **מדינת ישראל נ' עבד אלגני**, פ"ד מח(5) 191, 192, ע"פ 5224/97 **מדינת ישראל נ' שדה**, פ"ד נב(3) 374, 383).

לנוכח החומרה בה יש לראות מעשה אלימות הננקט על ידי איש חינוך כלפי תלמידו הנתון לחסותו, נקבע בפסיקה פעם אחר פעם כי האינטרס הציבורי מחייב את בית המשפט למסור מסר של הרתעה, לגנות תופעה של אלימות מצד מורים, להציב תמרוך אסור, להרשיע מורה שנכשל בתפקידו במעשה זה ולא להסתפק באי הרשעתו. כך גם בנסיבות בהן המעשה נעשה בעת שהמורה היה נתון בלחץ נפשי ובהתמודדות קשה, גם אם הרשעתו עלולה לחבל בהתפתחותו האישית והמקצועית, ואף אם מדובר במורה שעברו נקי, אישיותו חיובית, הוא תרם תרומה ניכרת לחינוך, או במורה בעל ותק של עשרות שנים שמעד מעידה חד פעמית, הביע חרטה והפנים את חומרת מעשיו (ע"פ נצ' 1117/05 **מדינת ישראל נ' בסול** 5/7/2005, ע"פ נצ' 1474/05 **מדינת ישראל נ' חנא** 4/4/2006, ע"פ נצ' 18/08 **חביבאללה נ' מדינת ישראל** 1/4/2008).

ביטול הרשעתו של הנאשם אינה עולה אפוא בקנה אחד עם המסר אותו נדרש בית המשפט לחדד, אינו מתיישב עם

הפסיקה הנוהגת ואינו תואם את מטרות הענישה.

זאת ועוד. ההגנה לא הוכיחה כי יגרם לנאשם נזק קונקרטי בשל הרשעתו. טענת הסנגור כי הרשעה עלולה להשפיע על אפשרות חזרתו של הנאשם כמורה למערכת החינוך, אינה מצביעה אלא על חשש תיאורטי, שלא ברור עד כמה תהיה להרשעה השפעה על היתכנותו. חשש תיאורטי זה אינו מלמד על פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם (השוו: רע"פ 9118/12 הנ"ל, וכן ע"פ 8528/12 **צפורה נ' מדינת ישראל** 3/3/2013, רע"פ 654/13 **אבו בכר נ' מדינת ישראל** 26/2/2013). לא למותר לציין כי הנאשם פוטר מעבודתו למעלה מ-3 שנים לאחר מועד האירוע, ועוד קודם להרשעתו בהליך זה. אין אפוא קשר מובהק בין ההליך הפלילי המתנהל נגדו לבין פיטוריו.

לאור האמור, וכאשר אף שירות המבחן אינו ממליץ לבטל את הרשעת הנאשם, אין מנוס מלהותיר את הרשעתו על כנה.

מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם:

הערכים החברתיים בהם פגע הנאשם במעשיו פורטו לעיל. הנאשם, אשר בעט בפניו של המתלונן, אך בשל כך שפנה לתמיד אחר וביקש ממנו עט, פגע בערכים החברתיים האמורים פגיעה של ממש.

עובדות כתב האישום מלמדות כי הנאשם פעל באופן ספונטני, ולא לאחר תכנון מראש.

הנזק אשר עלול היה להיגרם מביצוע העבירה הינו קשה, חמור וממשי. בעיטה בראש בכלל, ובראשו של ילד שטרם מלאו לו 14 בפרט, עלולה לגרום לחבלות גוף של ממש, אם לא לנכות צמיתה. בעיטה בראשו של תלמיד עלולה לגרום לו בנוסף, גם לפגיעות נפשיות ולתחושות השפלה וביזיון. הנזק שנגרם למתלונן בפועל, כמתואר לעיל, נמוך מהנזק שעלול היה להיגרם, אך גם הוא אינו נזק קל.

על פי מדיניות הענישה הנהוגה יוטל עונש של מאסר בדרך של עבודות שירות בנסיבות בהן כתוצאה מביצוע העבירה נחבל התלמיד חבלה חמורה (ע"פ 4405/94 הנ"ל) או קרוב לכך (ת.פ. (שלום ים) 7598/08 **מדינת ישראל נ' עבאדי** 24/11/2001).

לאור כל האמור סבורני כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נע בין מאסר בדרך של עבודות שירות לבין מספר חודשי מאסר בפועל ממש.

המלצת שירות המבחן חורגת אפוא ממתחם העונש ההולם, ואינה מביאה לידי ביטוי ראוי את מכלול השיקולים הנ"ל.

העונש המתאים לנאשם:

המאשימה טענה כי לסברתה העונש ההולם לנאשם מצוי ברף התחתון של מתחם הענישה. די בכך כדי שלא להטיל על

הנאשם עונש החורג מן הרף התחתון של מתחם הענישה, שכן, כידוע, בית המשפט אינו שם עצמו קטגור.

עם זאת יצוין, למעלה מן הצורך, כי לנוכח הנסיבות לקולה, אכן מצוי העונש המתאים לנאשם בחלקו התחתון של מתחם הענישה.

כך, יש להביא בחשבון כי הנאשם נעדר עבר פלילי, נטל אחריות על מעשיו, גם אם אחריות פורמלית בלבד, הודה במיוחס לו בפתח ההליכים נגדו וחסך מזמנם של העדים, הצדדים ומשאבי המערכת. בנוסף, מאז ביצוע העבירה חלפו למעלה מ-4 שנים, במהלכן הנאשם לא שב על מעשיו. כמו כן, יש להתחשב בנזק שיגרם לנאשם ולמשפחתו, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתו והעונש שיוטל עליו, במיוחד לנוכח היותו מפרנס יחיד.

לנוכח מהותה של העבירה, אופייה, נסיבותיה, ובהתחשב בפיטוריו של הנאשם, מצאתי שלא להטיל קנס.

לאור כל האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. 2 חודשי מאסר. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות.

הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 10/11/2015 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז הדרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע.

על הנאשם לעדכן את משרד הממונה על עבודות שירות בכל שינוי בכתובת מגוריו.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, כי תערכנה ביקורות פתע לבדיקת עמידתו בפיקוח וכי כל הפרה בעבודות השירות תביא להפסקה מנהלית של העבודות וריצוי העונש במאסר ממש.

2. מאסר למשך 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים, אם יעבור עבירה של אלימות כלפי גוף.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ט תמוז תשע"ה, 16 יולי 2015 בנכחות הצדדים.